

Jačanje učešća žena u politici i u donošenju odluka na Kosovu

Sažetak diskusija u radnim grupama

Grupa 1: Poboljšanje zakoskog kadra

Moderator: Mimoza Ahmetaj

Identifikovani problemi:

- Ne usklađivanje zakona, a posebno Zakona o Izborima i Zakona o Političkim partijama sa Zakonom o Ravnopravnosti polova;
- Da se izmeni Zakon o Civilnoj službi;
- Da se izriču sankcije prema ustanovama koje ne primenjuju Zakon o Ravnopravnosti polova;

Preporuke:

- Da se izmene ova dva zakona pošto postoji nepodudarnosti između njih, n. pr. Zakon o Ravnopravnosti polova prepisuje učešće 50 % sa 50 % u parlamentu i u opštinskoj skupštini, dok se u Zakonu o Izborima učešće žena u ovim telima se garantuje sa 30 %.
- Zakon o Civilnoj službi treba da se izmeni, a posebno što se tiče kandidovanja žena i muškaraca u Skupštinama Opština, jer u trenutku kandidovanja oni se obavezuju da odustanu od svojih položaja, a ovo utiče i na niži broj učešća žena u politici.
- Iako se predviđa izricanje krivičnih sankcija za ne primenjivanje Zakona o Ravnopravnosti polova, ovaj zakon i dalje nastavlja da se krši. Nadležne ustanove treba da preduzmu sve postupke i prema kršiocima i da se izriču sankcije koje se predviđaju ovim zakonom.

Grupa 2: Rad sa liderima političkih partija

Moderator: Jeta Krasniqi

Identifikovani problemi:

- Uopšte ima zastoja u zastupanju žena;
- Glas žene se manje čuje u svim društvenim sferama, ne samo u politici;
- U položajima donošenja odluka ima više muškaraca nego žena.

Preporuke:

- Žene treba da teže ka većem angažovanju u političkim partijama. I same žene treba da budu aktivnije u svakom nivou, kao i da imaju spremnosti za saradnju.
- Jačanje žena i devojaka da se ne izolira samo u političkim partijama, nego u svim sferama života tako da se izmeni opšta percepcija za žene u donošenju odluka. Ženama se ne daje dovoljno prostora iako su veoma sposobne.
- Žene treba se podržavaju druge žene u izbornom postupku. Žene treba da rade u samo – jačanju žena kao n. pr. da njih više glasaju, da im se podigne svest da daju prednost ženi u odnosu na muškarce u izborima.
- Žene donositeljke odluka treba da nadgledaju i upućuju žene i devojke koje su u ranijim fazama angažovanja. Žena kao članica političke partije treba da se ozbiljno

primi od same žene. Žene treba da se jačaju od pod ogranaka, ogranka i sve do predsedništva.

- Treba da se izmeni stereotip da žene treba da budu "poslušne" prema lideru partije da bi imale neki položaj u partiji. Žene treba da teže prema demokratskom jačanju preko neposredne podrške.
- Treba da se insistira u intergralnoj primeni rodne kvote u svim nivoima političke partije.
- Da poraste broj devojaka i žena u izbornim telima, kao komisionerke i posmatračice.
- Zagovaranje za žene u politici ne treba da se zaustavi, treba da se nastavi tokom celog vremena političke aktivnosti.

(Grupe 3 i 7 su radile zajedno)

Grupa 3: Stvaranje glasačkog tela i mobilizacija glasača

Moderator: Igballe Rogova

Grupa 4: Financiranje kampanji kandidatkinja

Moderator: Adelina Berisha

Identifikovani problemi:

- Partijski lideri ne podržavaju žene.
- Partijski budžet se deli samo za nekoliko kandidata (za lidera i lica koja su u njegovom okruženju), a ne za svakoga a veoma malo za žene.
- Omladinski forumi su takođe na raspolaganju samo liderima.
- Celi budžet i financiranje kampanja žena je koncentriran na lična primanja žena kandidatkinja, ili na podršku njihovih članova porodica.

Preporuke:

- Povećanje transparentnosti da gde se troši partijski budžet ili novac, ko se podržava i proizvoljno da se ovaj budžet raspodeli proporcionalno između kandidata.
- Da se zagovara kod lokalnih biznisa i na nivou zemlje da se podrže žene tokom njihovih kampanja.
- Da se koriste društveni, pisani i elektronski mediji za promovisanje žena.
- Saradnja sa civilnim društvom, organizovanje sastanaka u zajednicama za promovisanje politika koje žene kandidatkinje imaju želju da guraju napred.
- Da kancelarija EU financira žene kao i da nadgleda partijske lidere oko raspodele budžeta.

Grupe 5 i 6 su radile zajedno

Grupa 5: Rekrutacija i jačanje jednog većeg broja žena da bi se takmičile u izborima

Moderator: Nertila Qarri-Gerguri

Grupa 6: Obradivanje problema koji sprečavaju žene da učestvuju u politici

Moderator: Iliriana Banjska

Identifikovani problemi:

- Žene ne podržavaju jedna drugu.
- Nema dovoljno centara za čuvanje dece i starih osoba da bi se žene oslobodile od porodičnih obaveza. Ovo bi im omogućilo da imaju vremena za političku aktivnost.
- Nedostatak podrške porodice, a posebno supruga.
- Žene iz manjinskih zajednica se diskriminiraju dvostruko.

- Žene se isključuju od "političkih pregovaranja" koje se odvijaju od strane muškaraca (obično po kafanama).
- Muškarci ne razumeju da žene ne uzimaju njihova prava i zato se bez razloga suprotstavljaju tome.
- Žene i devojke nemaju dovoljno znanja o značaju biti političko aktivne.

Preporuke:

- Treba da se prevaziđu partijske granice i da se podigne svest žena da treba da podrže jedna drugu.
- Razne kampanje gde žene političarke (na svim nivoima) govore u smislu političke aktivnosti.
- Da bude više primera uspešnih žena u politici (role models).
- Da se stvore političke škole za mlade devojke.

Grupa 7: Poboljšanje medijske pokrivenosti kandidatkinja i političarki

Moderator: Jeta Xharra

Identifikovani problemi:

- Ne prisustvo u potrebnom nivou u raznim medijama žena kao učesnice političkih partija.
- Odbijanje medija da bi pozvale žene političarke koje nisu poznate u javnosti.
- Nedostatak rodne raznovrsnosti u televizijskim raspravama.
- Nedostatak prostora da bi se promovisale žene političarke na lokalnom nivou.

Preporuke:

- Stvaranje baze podataka za medije – stvaranje jedne liste za medije svih članova političkih partija.
- Zagovaranje za žene u određenim temama u raznim televizijskim programima, portalima itd.
- Osposobljavanje žena političarki za javni nastup od strane mentora koji imaju iskustva u politici ili drugih profesionalaca.
- Da se izvrši pritisak svim političkim partijama da se u konferencijama za štampu pojave i žene političarke koje su nepoznate za javnost.
- Veće promovisanje žena političarki na lokalnom nivou.